

- хання / [Потейко П. И., Крутько В. С., Шевченко О. С. и др.]. - Х.: "Апостроф", 2011. - 162 с.
- Наказ МОЗ України №1091 від 21.12.2012 "Уніфікований клінічний Протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Туберкульоз"
- Наказ МОЗ України від 15.02.2013 №126 "Клінічний протокол лікування хворих на мультирезистентний туберкульоз протитуберкульозними препаратами II ряду, закупленими за кошти Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією"
- Наказ МОЗ України від 16.08.2013 №731 "Зміни до Уніфікованого клінічного Протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Туберкульоз", затвердженого наказом МОЗ України від 21 грудня 2012 року № 1091.
- Рукосуева О. В. Эффективность лечения больных с рецидивами туберкулеза лёгких / О. В. Рукосуева, И. А. Васильева, В. А. Пузанов, В.А. Козлов // Новые технологии в эпидемиологии, диагностике и лечении туберкулёза взрослых и детей : материалы науч.-практ. конф. молодых учёных, посвященной Всемирному дню борьбы с туберкулёзом. - М., 2009. - С. 77-78.
- Туберкулез: рук. для врачей ; под ред. А. Г. Хоменко. - М.: Медицина, 1996. - 496 с.
- Туберкульоз в Україні : Аналітично-статистичний довідник за 2003-2013 роки ; гол. ред. О. К. Толстанов. - К.: Вища школа, 2014. - 102 с.
- World Health Organization. "WHO report 2013: Global tuberculosis control". - 2013. - WHO: ISBN 978 02 4 1564656

Ляшенко А.А., Константиновская О.С., Лебедь Л.В., Рогожин А.В., Сьома Н.П.
СОЦИАЛЬНЫЙ СТАТУС И ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЛЕЧЕНИЯ БОЛЬНЫХ ТУБЕРКУЛЕЗОМ ЛЕГКИХ

Резюме. Проанализированы истории болезни больных туберкулезом легких, которые лечились в дневном и обычном стационаре. Продемонстрировано, что эффективность лечения социально неблагополучных больных с распространенными формами туберкулеза значительно ниже в сравнении с больными без бактериовыделения и не распространенными формами туберкулеза, последние могут лечиться в условиях дневного стационара без снижения эффективности лечения.
Ключевые слова: туберкулез легких, эффективность лечения, социальный статус пациента.

Liashenko O.O., Konstantynovska O.S., Lebid L.V., Rogozhin A.V., Syoma N.P.
THE SOCIAL STATUS AND TREATMENT EFFICIENCY OF THE PATIENTS WITH LUNG TUBERCULOSIS

Summary. 76 history cases of the patients which patients were treated in the ambulance and into the usual hospital with lung tuberculosis were analyzed. It is shown, that efficiency of treatment of socially unsuccessful patients with widespread forms of tuberculosis is lower in comparison with smear negative patients and not widespread forms of tuberculosis, the lasts can be treated in the ambulance conditions without decrease of treatment efficiency.
Key words: Tuberculosis of lungs, efficiency of treatment, social status of the patients.

Стаття надійшла до редакції 19.11.2014р.

- Ляшенко Олександр Олександрович - к.мед.н., доцент кафедри фтизіатрії та пульмонології Харківської медичної академії післядипломної освіти; +38 067 901-07-30; thepulmonolog@gmail.com
- Константиновська Ольга Сергіївна - аспірант кафедри фтизіатрії та пульмонології Харківської медичної академії післядипломної освіти; +38 050 924-40-76; seolka@i.ua
- Лебідь Людмила Володимирівна - к.мед.н., доцент кафедри фтизіатрії та пульмонології Харківської медичної академії післядипломної освіти; +38 057 738-71-87; kfp1930@ukr.net
- Рогожин Антон Вікторович - аспірант кафедри фтизіатрії та пульмонології Харківської медичної академії післядипломної освіти; +38 057 738-71-87; kfp1930@ukr.net
- Сьома Неля Петрівна - головний лікар, Комунальна установа охорони здоров'я "Обласний клінічний протитуберкульозний диспансер №7"; +38 057 738-70-64; kfp1930@ukr.net

© Рудавка С.І.

УДК: 336.226.11(477):614.2

Рудавка С.І.

Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, 21018)

ПРОБЛЕМА УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СТАН ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Резюме. У статті проаналізована система оподаткування доходів фізичних осіб в Україні і визначені основні напрями її удосконалення, показано його вплив на фінансування охорони здоров'я.

Ключові слова: податок, плоска, малопрогресивна, прогресивна шкала оподаткування доходів, ставка оподаткування, податкова система, фінансування, охорона здоров'я.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. В умовах глибокої економічної та фінансової кризи в нашій країні проблема щодо вибору раціональних податкових механізмів регулювання економіки залишається вкрай

гострою, а практика вітчизняного оподаткування далека від досконалості. При цьому подальше удосконалення системи оподаткування доходів фізичних осіб набуває особливого значення й актуальності, оскільки податок на доходи фізичних осіб належить до основ-

них бюджетоутворюючих податків та безпосередньо стосується кожного члена суспільства.

Дослідженнями даної проблеми на сучасному етапі займаються такі українські науковці, як О. Амоша, В. Вишневський [2009], В. Борейко [2009], Л.М. Демиденко [2005], В.М. Мельник, М.М. Мельник [2008], Т.А. Коляда, І.Є. Чуркіна [2008], В.П. Синчак [2008], І.В. Іголін [2005], Н.Б. Фролова [2005], І.Я. Чугунов, А.Б. Ігнатенко [2006], К. Швабій [2010].

Метою статті є аналіз системи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні, визначення основних напрямів її удосконалення в сучасних умовах та впливу на стан фінансування охорони здоров'я.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням одержаних результатів. В Україні конституційно закріплено обов'язок фізичних і юридичних осіб сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом, та визначено, що система оподаткування встановлюється шляхом прийняття відповідних законів [Конституція України, 1996].

Податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку [Податковий кодекс України, 2010]. Податкова система виконує фіскальну, регулюючу, економічну, перерозподільну, контрольну та стимулюючу функції і створює соціально-економічні умови розвитку суспільства. Її досконалість забезпечує економічну стабільність держави.

Вагомим кроком у цьому є податкова реформа в країні і прийняття в грудні 2010 р. Податкового кодексу та прийняття в грудні 2014 р. Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи". Ці законодавчі акти спрямовані на забезпечення спрощення механізму адміністрування податків, зборів, обов'язкових платежів. З цією метою у податковому законодавстві передбачено зменшення кількості податків з 22 до 9. Крім того, систему бухгалтерського і податкового обліку гармонізують з нормами міжнародних стандартів і підвищують відповідальність за виплати зарплат "в конвертах" [В основі..., 2014], коли, за різними даними, зарплата у тіньовому секторі економіки країни сягає 150-160 млрд. грн. [Кучерява, 2013].

Важливим у соціальному відношенні при запровадженні вище названих податкових законодавчих актів України є перенесення податкового навантаження на більш платоспроможну категорію громадян - введення малопрогресивного оподаткування доходів фізичних осіб. До доходів, отриманих платником податку у звітному податковому місяці, які перевищують десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановлена ставка оподаткування 20% [Закон України "Про внесення...", 2014]. Але і за цих умов ще будуть значно відрізнятися статки осіб з високими і низькими доходами.

Тому соціально справедливим з погляду на велике розшарування суспільства, де 90% населення мають

низькі доходи і 10% надвисокі [Демиденко, 2005], буде перерозподіл доходів населення через податкову систему запровадженням прогресивної шкали оподаткування доходів, встановлення неоподаткованих мінімумів, диференційованих ставок оподаткування майна.

Як відомо, уперше податок на доходи фізичних осіб було запроваджено в Англії наприкінці XVIII століття на пропозицію В. Петті. Оподатковували за прогресивною шкалою, починаючи з 5%. Стягувався податок лише із заможних верств населення, чиї доходи були не нижчими за 60 фунтів стерлінгів. Проте він мав тимчасовий характер, і в 1802 р. його було скасовано [Фролова, 2005]. Податок з доходів фізичних осіб почав постійно стягуватись з 1842 р. Пізніше його було запроваджено в інших країнах: у Пруссії - в 1873 р., США - 1913 р., Франції - 1917 р. [Чугунов, Ігнатенко, 2006].

У США протягом майже 30 років, до початку Другої світової війни, податок з доходів застосовувався лише до осіб з високими рівнями доходів. Пільги за податком були значні, і лише невелика кількість громадян мала рівень доходів, який був достатнім для оподаткування навіть за нижчою ставкою прогресивної шкали, яка становила 1%. Запроваджений у 1913 р. податок стягувався із заробітної плати, відсотків, дивідендів, ренти, роялті, пенсій та інших видів соціальної допомоги, ануїтетів, доходів від майна та довірчих операцій, прибутків від приватного підприємництва й участі у товариствах, а також від продажу більшості видів власності. При цьому оподаткуванню не підлягали заробітна плата працівників державних та місцевих органів влади, а також відсотки за державними й муніципальними борговими зобов'язаннями. Дивіденди оподатковувалися лише за базовою ставкою, яка тоді становила 1% [Демиденко, 2005]. Після Другої світової війни ставки прогресивної шкали оподаткування доходів громадян США були значно підвищено (найвища ставка - відразу до 94%).

Також і в Україні в 1991-1992 рр. діяла прогресивна система оподаткування доходу фізичних осіб за чотирма ставками. Мінімальною була ставка 12%, а максимальною - 30%. У 1993-2003 рр. в Україні вже використовувалось п'ять ставок. При цьому мінімальна ставка була знижена до 10%, а максимальна - зросла до 40% [Борейко, 2009]. Впровадженням такої прогресивної шкали оподаткування доходу законодавці намагалися забезпечити в більшій мірі доходну частину Зведеного бюджету країни в умовах обвалу економіки. Проте це стало однією з причин переведення значної частини виплат заробітної плати в "тінь". Прогресивна система оподаткування доходів фізичних осіб використовувалась в Україні 11 років, а з 2004 р. по 31 грудня 2006 р. вона була замінена оподаткуванням за єдиною ставкою в розмірі 13%. У 2007 р. цю ставку було збільшено до 15% [Закон України №889-IV, 2003], тобто була введена плоска система оподаткування доходів фізичних осіб.

Слід зазначити, що після введення плоскої шкали оподаткування доходів фізичних осіб у нашій країні не вдалося отримати тих результатів, на які сподівалися автори змін в оподаткуванні доходів громадян. Так, у 2004 р. сума доходів до Зведеного бюджету від податку з доходів фізичних осіб зменшилась порівняно з попереднім роком на 2,3% при зростанні ВВП на 29,1% [Борейко, 2009]. Меншим цей показник був і в 2006-2008 рр. Поряд з цим і "тінізація" економіки не зменшилась. В 2010 р. в "тіні" перебувало 140-150 млрд. грн. фонду заробітної плати [Горбунова, 2011].

Запровадження в 2007 р. плоскої та з 1 січня 2011 р. малопрогресивної шкали оподаткування доходів фізичних осіб в Україні не забезпечило рівномірного навантаження на доходи різних верств населення. За підрахунками фахівців, в Україні 95% податку надходило з доходів переважної більшості працюючих з низькою місячною заробітною платою [Демиденко, 2005].

Аналіз статистичних даних свідчить, що також не було досягнуто головної мети зміни системи оподаткування доходів фізичних осіб з переходом до плоскої та з 1 січня 2011 р. малопрогресивної шкали оподаткування їх доходів в Україні - не зросли доходи Зведеного бюджету України за рахунок податків з доходів фізичних осіб. Якщо частка податку з доходів фізичних осіб у доходах Зведеного бюджету України складала в 2002 р. - 17,47%, 2003 р. - 17,96%, то в 2004 р. вона складала тільки 14,58 %, 2005 р. - 12,91%, 2006р. - 13,27%, 2007р. - 15,81 %, 2008р. - 15,41 %, 2009 р. - 16,30 %, 2010 р. - 16, 23%, 2011р. - 15,11% [Статистичний щорічник..., 2012].

Проведений аналіз показує, що в умовах переходу до ринкової економіки як плоска, так і малопрогресивна шкала оподаткування доходів фізичних осіб не є ефективною. А тому з метою забезпечення виконання податком на доходи громадян регулюючої, стимулюючої та фіскальної функцій в країні було б доцільним ввести прогресивну систему оподаткування доходів фізичних осіб із шестиразовим зростанням ставки, але з помірним її підвищенням. Для цього з доходів фізичних осіб, які менші 2-ох мінімальних заробітних плат необхідно зменшити ставку податку до 10% (ця ставка діяла для фізичних осіб з найменшими доходами до 2004 р., а з доходів від 2-ох до 4-ох мінімальних заробітних плат - до 13 % (ця ставка діяла в 2004-2006 рр.) і зберегти ставку 15%, що діє з 1 січня 2015 р. для доходів фізичних осіб від 4-ох до 10-ти мінімальних заробітних плат; а для доходів з фізичних осіб у межах понад 10 до 12-ти мінімальних заробітних плат до суми перевищення понад 10 мінімальних заробітних плат застосовувати ставку 20%; для доходів понад 12 до 15-ти мінімальних заробітних плат до суми перевищення понад 10 мінімальних заробітних плат застосовувати ставку 25%; для доходів понад 15 до 20-ти мінімальних заробітних плат до суми перевищення понад 10 мінімальних заробітних плат застосовувати ставку 35 %;

для доходів понад 20 мінімальних заробітних плат застосовувати до суми перевищення понад 10 мінімальних заробітних плат ставку 50%.

У відповідності з пропонованими ставками оподаткування при мінімальній з 1 січня 2015 р. заробітній платі 1218 грн. за місяць фізична особа з місячним доходом 2436 грн. (до 2-х мінімальних заробітних плат) сплачувала б менше податків (на 121,8 грн.), ніж сплачує сьогодні. Що стосується фізичних осіб з високими доходами (більшими, ніж 10 мінімальних заробітних плат), то для них оподаткування зростає. Наприклад, працівник з місячним доходом 19488 грн. (понад 15 мінімальних заробітних плат) сплатить 3654 грн. податку замість 3288,6 грн. (на 365,4 грн. більше, ніж сплачує сьогодні) і буде сплачувати в цілому 18,75 % податку від доходу за місяць.

Розрахунки свідчать, що запровадження визначеної схеми оподаткування доходів фізичних осіб не приведе в цілому до зниження надходжень до Зведеного бюджету України. Зате зменшиться навантаження на доходи біднішої частини населення країни і збільшиться - на багатшу частину, особливо при зростанні рівня мінімальної заробітної плати.

Вкрай важливим в наповненні Зведеного бюджету країни при оподаткуванні доходів фізичних осіб є необхідність підвищення рівня заробітної плати працівників як виробничої, так і бюджетної сфер. Він в тісному зв'язку знаходиться з прожитковим мінімумом і мінімальною заробітною платою, які в останні роки дуже повільно підвищуються і є досить низькими, соціально-економічно не обґрунтованими за своїми величинами. На 2015 рік прожитковий мінімум установлений для працездатних осіб: з 1 січня-1218 гривень, з 1 грудня - 1378 гривень [Закон України "Про державний бюджет...", 2014]. Голова Національного форуму профспілок України Мирослав Якібчук вважає, що із врахуванням справжніх витрат однієї особи на щомісячні житлово-комунальні послуги та офіційного рівня інфляції прожитковий мінімум має становити щонайменше 3900 гривень на місяць [Якібчук, 2012].

На 2015 р. також установлена в однаковому розмірі мінімальна заробітна плата порівняно з прожитковим мінімумом для працездатних осіб. А за визначенням експертів Євросоюзу, мінімальна заробітна плата має становити 2-2,5 прожиткових мінімуми. За даними Світового банку, відношення мінімальної заробітної плати до прожиткового мінімуму у Великобританії становить 6,4:1, Франції - 4,7:1, Латвії, Естонії, Польщі - 1,5:1 [Осовий, Василенко, 2005], а в Україні - 1:1.

В Україні в зв'язку з реформуванням власності провідні позиції займає приватна власність на засоби виробництва, що створило умови присвоєння у великих розмірах олігархічними кланами додаткового продукту. Сьогодні частка заробітної плати в собівартості українських товарів становить 6%, а в країнах Західної Європи сягає аж 45 відсотків [Павловський, 2014].

Отримані доходи власниками приватизованих підприємств, очевидно, в незначних розмірах направляються на модернізацію виробництва, а в більшій мірі відбувається відтік капіталів за кордон. Лише за 2011-2013 рр. з фінансової системи України на офшорні рахунки було виведено майже 70 млрд. доларів [Яценюк, 2014]. Навіть в 2014 р., незважаючи на глибоку економічну і фінансову кризу, власники підприємств та олігархи вивезли з України 9 млрд. доларів капіталу [Осовий, 2014] замість того, щоб вкладати ці кошти у розвиток національної економіки, створювати нові робочі місця. Необхідно повернути в Україну вивезені в офшорні зони кошти. Це сприяло б інвестуванню розвитку економіки та покращенню соціально-економічного і фінансового стану в країні. А уряду України конче необхідно напрацювати економічну політику, спрямовану передусім на підтримку виробництва, як це робить Китай і США, і стимулювати розвиток економіки.

Для наповнення порядку Зведеного бюджету країни в умовах сьогодення поряд з удосконаленням системи оподаткування необхідно відродити докризовий рівень економіки, створювати додаткові робочі місця, особливо в переробних галузях народного господарства, збільшувати випуск високоякісної, конкурентно спроможної, інноваційної продукції для забезпечення внутрішніх потреб країни і нарощування обсягів експорту. Адже сьогодні практично 60% внутрішнього ринку становлять імпортні товари, а в непродовольчій групі - навіть 70-80% [Кінах, 2014].

Створення додаткових робочих місць позитивно вплине на збільшення фонду оплати праці та прибутків підприємств і на основі цього та удосконалення системи оподаткування доходів фізичних осіб, зокрема, забезпечить зростання доходної частини Зведеного бюджету України.

Виходячи з досвіду зарубіжних країн, як тимчасовий захід в умовах виходу з економічної і фінансової кризи соціально виправданим є введення з 1 січня 2015р. в Україні оподаткування пенсій. Проте їх оподаткування необхідно проводити на тих же принципах, що і оподаткування заробітної плати громадян України. А саме - збільшити межу оподаткованої суми пенсії та оподатковувати пенсії, місячна сума якої перевищує 5-7 мінімальних заробітних плат (у розрахунку на місяць). Необхідність такого підходу пов'язана з досить низьким ще прожитковим мінімумом в країні, відсутніми витратами пенсіонерів на лікування, враховуючи значне подорожчання в рази ліків, значними витратами громадян на місячні житлово-комунальні послуги та високою інфляцією. При цьому необхідно враховувати і те, що більш високі пенсії порівняно з середніми їх розмірами в Україні отримали такі категорії працівників, як в деякій мірі науковці, працівники вугільної, гірничо-добувної, металургійної промисловості і які своєю працею зробили значний внесок у соціально-економічний розвиток країни. А на суми пенсій, розмір яких переви-

щує від 5-7 до 10-ти мінімальних заробітних плат, до суми перевищення понад 5-7 мінімальних заробітних плат застосовувати ставку оподаткування 15%; на суми пенсій, розмір яких перевищує від 10-ти до 15-ти мінімальних заробітних плат, до суми перевищення понад 5-7 мінімальних заробітних плат застосовувати ставку оподаткування 20%; на суми пенсій, розмір яких перевищує 15 мінімальних заробітних плат, до суми перевищення понад 5-7 мінімальних заробітних плат застосовувати ставку оподаткування 35%.

Потребує удосконалення податкової системи щодо податку на додану вартість (ПДВ), який є ключовим елементом системи оподаткування. В доходах Зведеного бюджету України надходження в 2011 р. від ПДВ при діючій сьогодні ставці 20% склали 32,6% [Статистичний щорічник..., 2012]. Ставки ПДВ, що застосовуються нині в 136 країнах світу, коливаються від 5% в Японії, Сінгапурі і Панамі до 25% в Данії, Норвегії, Швеції і Угорщині [Педь, 2007]. Як правило, підвищені ставки ПДВ у країнах світу застосовують щодо предметів розкоші та предметів, що можуть спричинити шкоду здоров'ю - тютюну, алкоголю тощо (Бразилія, Колумбія, Панама). Найвища з таких ставок ПДВ зафіксована у Бразилії і становить 330%. Зменшені ставки ПДВ застосовуються щодо товарів першої необхідності. Найбільш поширеною є практика встановлення зменшених ставок ПДВ щодо медичних товарів і послуг, основних продуктів харчування, книг і періодики, комунальних послуг. Зокрема, у Швеції застосовують ставку ПДВ 12% на продукти харчування, завдяки чому вони обходяться покупцям значно дешевше ніж у нас. Також 12- відсотковою ставкою ПДВ обкладаються у Швеції і харчові до- бавки [Пасишниченко, 2010].

В умовах посилення інтеграційних процесів все актуальнішою стає проблема гармонізації податкового законодавства України з податковим законодавством країн світу, перш за все, з законодавством Європейського Союзу. Виходячи з цього і забезпечуючи на продукти харчування вищу купівельну спроможність громадян України, де заробітна плата в 6-20 разів менша, ніж в європейських країнах [Павловський, 2014], необхідно було б зменшити до рівня європейських країн ставки ПДВ хоч би на продукти харчування і в Україні. В той же час варто підвищити ставки ПДВ на предмети розкоші, тютюн, алкогольні напої.

Соціально справедливим є і введення в Україні податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості). Необхідно також ввести податок і на дачні будівлі. Базою оподаткування повинна бути вартість нерухомого майна житлової площі та дачних будівель. Зарубіжний досвід свідчить, що розвинуті країни оподатковують нерухоме майно виходячи з його вартісної оцінки, яка характеризує в значній мірі якісний стан об'єкта [Мельник, Мельник, 2008]. Цей досвід можна було б використати і в нашій країні. При цьому необхі-

дно провести загальнодержавний перепис об'єктів нерухомості, розробити методичку їх грошової оцінки.

Щодо податкових ставок, то вони не повинні бути високими, адже майно - це уречевлений дохід, що вже оподаткований прибутковими податками. Вважаємо, що можна використати і у цьому досвід зарубіжних країн. Так, у країнах СНД ставки складають переважно від 0,1% до 1% вартості нерухомого майна [Мельник, Мельник, 2008]. Також доцільно було б ввести податки на престижні, високої вартості, легкові автомобілі, яхти, літаки, вертольоти, що знаходяться у приватній власності громадян.

В умовах економічної кризи, різкого падіння валового внутрішнього продукту (ВВП) в країні і відповідного скорочення доходів Зведено бюджету в особливо важкому стані перебуває фінансування соціальної сфери і, зокрема, охорони здоров'я. Наприклад, в 2013 р. доля витрат Зведено бюджету на фінансування охорони здоров'я в Україні була передбачена всього 13% (в 2010 р. - 11,7%), а по відношенню до ВВП - лише 3,4% проти 4,13% у 2010 р. і 3,72% у 2011 р. (за оцінками ВООЗ вони повинні складати не менше 5% ВВП) [Статистичний щорічник..., 2012].

За розрахунками Міністерства охорони здоров'я України, в 2013 р. для забезпечення потреб медичної галузі необхідно було як мінімум 85 млрд. грн. А у Зведеному бюджеті було передбачено лише 53,6 млрд. грн., із них коштів державного бюджету - 10,7 млрд. грн., місцевих бюджетів країни - 42, 8 млрд. грн. [Дубіль, 2013]. У державному бюджеті країни на 2014 р. на потреби охорони здоров'я було виділено ще менше коштів - лише 9,8 млрд. грн. Також не забезпечені у повному обсязі потреби з фінансування охорони здоров'я і на 2015 р.

Удосконалення системи вітчизняного оподаткування

ня і, зокрема, оподаткування доходів фізичних осіб буде сприяти збільшенню доходів Зведеного бюджету України і покращенню фінансування охорони здоров'я.

Висновки та перспективи подальших розробок

1. Удосконалення системи оподаткування фізичних осіб України повинно ґрунтуватись на таких засадах:

- загальне спрощення правової бази оподаткування, забезпечення зрозумілості норм основного законодавчого акта з оподаткування;

- введення прогресивного оподаткування на доходи фізичних осіб, диференційованого залежно від їх доходів, що сприятиме виконанню податками їх ролі в перерозподілі багатства громадян країни;

- підвищити ставки ПДВ на предмети розкоші та предмети, що можуть спричинити шкоду здоров'я - тютюн, алкоголь та зменшити на товари першої необхідності - продукти харчування та харчові добавки, що сприятиме кращому задоволенню у них життєвих потреб малозабезпечених громадян, нарощуванню обсягів виробництва продовольства в країні, збільшенню прибутків підприємств та зростанню надходжень до Зведеного бюджету країни від їх оподаткування;

- оподатковувати пенсії, місячна сума якої перевищує 5-7 мінімальних заробітних плат (у розрахунку на місяць), враховуючи відчутні витрати пенсіонерів на лікування у зв'язку із значним подорожчанням ліків а також на житлово-комунальні послуги;

- ввести податки на нерухоме майно, дачні будівлі, престижні, високої вартості, легкові автомобілі, яхти, літаки, вертольоти громадян з установленням ставок податку в залежності від їх вартості.

Наведені дані є корисними для практики вітчизняного оподаткування.

Список літератури

- Амоша О. До питання про оцінку рівня податків в Україні / О. Амоша, В. Вишневський // Економіка України. - 2009 р. - № 8. - С. 11.
- Борейко В. Напрями посилення регулюючої функції податків з громадян / В. Борейко // Економіка України. - 2009. - № 1. - С. 51, 52.
- В основі - курс на європейську інтеграцію // Голос України. - 2014р. - 12 грудня. - С. 3.
- Горбунова О. Потрібно створювати умови для легалізації заробітної плати / О. Горбунова // Голос України. - 2011р. - 25 січня. - С. 3.
- Демиденко Л. М. Оподаткування доходів громадян: досвід США та України // Фінанси України / Л. М. Демиденко. - 2005 р. - №9. - С. 30, 31, 32.
- Дубіль В. Із таким бюджетом житимемо у злиднях / В. Дубіль // Голос України. - 2013р. - 10 січня. - С. 4.
- Закон України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи" // Голос України. - 2014р. - 31 грудня. - С. 10.
- Закон України "Про державний бюджет України на 2015 рік" // Голос України. - 2014р. - 31 грудня. - С. 1.
- Закон України №889 - IV "Про податок з доходів фізичних осіб" від 22 травня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. - № 37. - 12 вересня 2003 р. - С. 1093.
- Іголкін І. В. Податкова реформа як об'єктивна необхідна необхідність зміцнення дохідної частини державної бюджету / І. В. Іголкін // Фінанси України. - 2005 р. - № 8 (117). - С. 19.
- Кінах А. Вихід із кризи вимагає величезної концентрації зусиль влади і народу / А. Кінах // Голос України. - 2014 р. - 17 грудня. - С. 4.
- Коляда Т. А. Особливості фіскальної ефективності оподаткування доходів фізичних осіб в умовах інтеграції / Т. А. Коляда, І. Є. Чуркіна // Фінанси України. - 2008 р. - № 6. - С. 30.
- Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. - К.: Преса України, 1997. - С. 26.
- Кучерява О. Законодавці хочуть змінити підходи до пенсійної реформи / О. Кучерява // Голос України. - 2013р. - 13 жовтня. - С. 3.
- Мельник В. М. Податок на нерухоме майно: фіскально-адміністративні проблеми запровадження в Україні / В. М. Мельник, М. М. Мельник // Фінанси України. - 2008 р. - №3. - С. 64, 66.
- Осовий Г. Профспілки вимагають від влади поважати права громадян / Г. Осовий // Голос України. - 2014 р. - 16 жовтня. - С. 11.
- Осовий Г. Проблеми зарплати на шляху до євроінтеграції / Г. Осовий, П. Василенко // Урядовий кур'єр. -

- 2005 р. - 16 червня. - С. 16.
- Павловський А. Справедлива Батьківщина - гідна зарплата / А. Павловський // *Голос України*. - 2014 р. - 25 вересня. - С. 3.
- Пасишниченко Е. Швеція - страна-локомотив / Е. Пасишниченко // *Робочая газета*. - 2010 г. - 10 декабря. - С. 2.
- Педь І. В. Податок на одану вартість: міжнародний досвід застосування / І. В. Педь // *Зовнішня торгівля: право та економіка*. - 2007 р. - № 5 (34). - С. 108-109.
- Податковий кодекс України // *Голос України*. - 2010 р. - С. 4.
- Синчак В. П. Ретроспектива податкових принципів у контексті сучасних наукових підходів / В. П. Синчак // *Фінанси України*. - 2008р. - №2. - С. 98.
- Статистичний щорічник України за 2004 рік. - 2005 р. - Вид-во "Консультант". - 2005 р. - С. 56.
- Статистичний щорічник України за 2011 рік. - Київ: ТОВ "Август Трейд". - 2012р. - С. 30, 54-56.
- Фролова Н. Б. Пропорційний податок з доходів: особливості та досвід вистанення / Н. Б. Фролова // *Фінанси України*. - 2005р. - № 10. - С. 34.
- Чугунов І. Я. Податок з доходів фізичних осіб у системі фінансово-економічного регулювання / І. Я. Чугунов, А. Б. Ігнатенко // *Фінанси України*. - 2006 р. - № 7. - С. 3.
- Швабій К. Міжнародний досвід реформ у сфері оподаткування доходів населення / К. Швабій // *Економіка України*. - 2010 р. - № 6. - С. 43.
- Якібчук М. Прожитковий мінімум має бути 4 тисячі / М. Якібчук // *Голос України*. - 2012 р. - 4 квітня. - С. 1.
- Яценюк А. Парламентська хроніка / А. Яценюк // *Голос України*. - 2014р. - 28 лютого. - С. 2.

Рудавка С.І.

ПРОБЛЕМА СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СИСТЕМЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ДОХОДОВ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ В УКРАИНЕ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА ПОЛОЖЕНИЕ ФИНАНСИРОВАНИЯ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

Резюме. В статье проанализирована система налогообложения доходов физических лиц в Украине и определены основные направления ее совершенствования, показано его влияние на финансирование здравоохранения.

Ключевые слова: налог, плоская, малопрогрессивная, прогрессивная шкала налогообложения доходов, ставка налогообложения, налоговая система, финансирование, здравоохранение.

Rudavka S.I.

THE PROBLEM OF IMPROVING THE SYSTEM OF PERSONAL INCOME TAX IN UKRAINE AND ITS IMPACT ON FINANCING OF HEALTH CARE

Summary. In the article the system of personal income tax in Ukraine was analyzed and the main directions of its improvement, the effect on health care financing was shown.

Key words: tax, flat, littleprogressive, progressive scale of taxation, tax rate, tax system, finance, healthcare.

Стаття надійшла до редакції 07.11.2014р.

Рудавка Станіслав Іванович - к. економ. н., доцент кафедри філософії і суспільних наук Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова; +38 0432 56-23-70

© Яремина І.В., Кізлова Н.М.

УДК: 614.2:577.4-02

Яремина І.В., Кізлова Н.М.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова, кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я (вул. Пирогова 56, м. Вінниця, Україна, 21018)

ВПЛИВ ТРИВАЛОСТІ ПЕРЕБУВАННЯ У СТАЦІОНАРІ НА ТРИВАЛІСТЬ ПЕРІОДУ МІЖ ЧЕРГОВИМИ ГОСПІТАЛІЗАЦІЯМИ

Резюме. Протягом останніх десятиліть ресурсний потенціал системи охорони здоров'я України зазнав суттєвих змін. При цьому якість стаціонарних послуг залишається низькою, про що свідчить зокрема показник повторності госпіталізацій (за нашими даними до 30% в перший рік після виписки). За умов посилення конкурентного середовища спостерігається зменшення тривалості перебування пацієнта у стаціонарі, можливо, і погіршення якості обслуговування, так як саме із збільшенням навантаження лікар скорочує тривалість перебування пацієнта у стаціонарі. Дана робота присвячена вивченню впливу тривалості перебування у стаціонарі на ризик наступної госпіталізації. Дані організовані в фрейм панельного масиву з 2680 пацієнтів стаціонарних відділень. Вінниці, простежені проспективно з реєстрацією всіх епізодів госпіталізації протягом 2008-2012 років. Як критерій якості стаціонарного лікування ми обрали тривалість періоду до наступної госпіталізації. Для статистичного тестування гіпотез використаний оцінювач, оснований на штрафній парціальній функції правдоподібності в модифікації Rondeau et al., 2003. За результатами нами доведено, що збільшення тривалості перебування пацієнта у стаціонарі достовірно збільшує ТПМГ, що на нашу думку пов'язується із покращенням якості стаціонарного лікування. Одним із важливих аспектів, зокрема, є збільшення можливостей реабілітаційного процесу, який слід розпочинати з перших днів стаціонарного лікування.

Ключові слова: тривалість перебування в стаціонарі, ризик повторної госпіталізації.

Вступ

Протягом останніх десятиліть ресурсний потенціал системи охорони здоров'я України зазнав суттєвих змін. Динаміка розвитку закладів охорони здоров'я мала тенденцію до постійного скорочення лікарняних зак-

ладів поряд із збільшенням амбулаторно-поліклінічних. Протиріччя викликають і наслідки сучасних реформ, зокрема впровадження систем керованої медичної допомоги, на частоту госпіталізацій, середню тривалість